

coalitie tegen de honger
coalition contre la faim

POSITION PAPER - MEI 2021

Hervorming van voedselsystemen: zal de Top van de Verenigde Naties - UNFSS - een verschil maken?

Standpuntennota van de Coalitie tegen de Honger

Hervorming van voedselsystemen: zal de Top van de Verenigde Naties - UNFSS - een verschil maken?

De Coalitie tegen de Honger (CTH) vindt al sinds haar ontstaan dat alle actoren dringend in actie moeten komen om het recht op voedsel voor iedereen te verwezenlijken. Geconfronteerd met de vele uitdagingen in verband met de voedselsystemen pleit de CTH voor steun aan duurzame familiale landbouw, voor een agro-ecologische transitie en een coherent ontwikkelingsbeleid dat berust op een mensenrechtenbenadering. De Coalitie is verheugd over de internationale politieke aandacht voor de verwezenlijking van de tweede Doelstelling voor Duurzame Ontwikkeling, die stelt *“Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw”*. Maar de CTH maakt zich zorgen over de schijnoplossingen die worden aanbevolen, die mogelijk niet de structurele oorzaken van de problemen aanpakken en wellicht niet zullen leiden tot de noodzakelijke agro-ecologische transitie van onze voedselsystemen. De VN-top over voedselsystemen in het najaar van 2021 vormt een uitgelezen kans om het thema voedselsystemen het belang te geven dat het verdient. Maar net als het internationaal maatschappelijk middenveld maakt de Coalitie tegen de Honger zich zorgen over de manier waarop deze top wordt georganiseerd en over de risico's die hij inhoudt voor het toekomstige wereldwijde beleid op het vlak van voedselzekerheid. De Coalitie tegen de Honger roept de Belgische en Europese beleidsmakers op om tijdens de top en ook binnen de andere relevante internationale fora de volgende drie boodschappen over te brengen:

- Steun de centrale rol van het Comité voor Wereldvoedselzekerheid (CFS) als legitieme instelling voor het beleid inzake voedselsystemen.
- Kies voor een mensenrechtenbenadering en stel het recht op voedsel centraal in alle besprekingen.
- Promoot agro-ecologie en haar principes als leidraad voor de noodzakelijke hervorming van de voedselsystemen.

DE INTERNATIONALE TOP OVER VOEDSELSTELLEN: EEN UNIEK INITIATIEF

De huidige voedselsystemen worden geconfronteerd met een aantal belangrijke problemen: de toenemende honger, de explosieve toename van malnutritie (obesitas, voedingstekorten), de precare levensomstandigheden van mensen die in de agrovoedingssector werken, onhoudbare impact op het milieu (biodiversiteitsverlies, klimaatopwarming) en een steeds grotere machtsconcentratie in de voedselketens. Sociale bewegingen en wetenschappers promoten al heel lang het concept van het voedselsysteem om te wijzen op de multifunctionele rol van landbouw en voedsel en de maatschappelijke en milieugevolgen daarvan.¹ *“We moeten dringend het moment aangrijpen om de voedselsystemen fundamenteel te hervormen en zo hun veerkracht te verbeteren, om de Doelstellingen voor Duurzame Ontwikkeling (SDG's) volledig te verwezenlijken en om het evenwicht te herstellen in de prioriteiten van de voedselsystemen, zodat alle mensen, op elk moment, voedselzekerheid kennen”*, zo stelde het deskundigenpanel op hoog niveau van het Comité voor Wereldvoedselzekerheid (CFS).²

Die oproepen voor een hervorming van de voedselsystemen vonden in oktober 2019 weerklank op het hoogste niveau: de Algemeen Secretaris van de VN, António Guterres, lanceerde een oproep om in 2021 een VN-top over voedselsystemen (United Nations Food Systems Summit, UNFSS) te organiseren. Die top is bedoeld om de staten, VN-entiteiten, het maatschappelijk middenveld en bedrijven bijeen te brengen om ideeën uit te werken over hoe mondiale voedselsystemen kunnen worden hervormd. Het groeiend bewustzijn omtrent de verbanden tussen klimaatverandering en agro-industriële voedselsystemen als ook de COVID-19-pandemie, die de bestaande kwetsbaarheden in de wereldwijde waardeketens aan het licht heeft gebracht, hebben de nood aan diepgaande verandering versterkt.

1 “Een voedselsysteem ‘bestaat uit alle elementen (omgeving, mensen, input, processen, infrastructuur, instellingen, enz.) en activiteiten in verband met de productie, verwerking, distributie, bereiding en consumptie van voedsel, alsmede uit de resultaten van die activiteiten, onder andere op sociaaleconomisch en ecologisch vlak.” HLPE, 2017.

2 “Food security and nutrition, Building a global narrative towards 2030”, HLPE, 2020.

© Solidagro

De top wil de uitvoering van SDG 2 (honger uitbannen) bevorderen, meer bewustzijn creëren en het publieke debat voeden en principes formuleren die regeringen en andere belanghebbenden als leidraad kunnen gebruiken bij de hervorming van de voedselsystemen. Ook al blijven de doelstellingen heel algemeen, wat op het spel staat tijdens deze top is de politieke constructie van een verhaal over de antwoorden die nodig zijn om onze voedselsystemen te verbeteren. Deze top zal dus een gemeenschappelijke visie over de voedselsystemen helpen ontwikkelen en richting geven aan de overheidsmiddelen die daaraan de komende jaren worden besteed.

“Talking about food systems is not enough. How we talk about them and with whom is what matters most.”

Hoewel een politiek debat over de hervorming van voedselsystemen op het hoogste niveau vandaag meer dan nodig is, zijn er sinds de oproep van de Algemeen Secretaris van de VN heel wat punten van bezorgdheid naar voren gekomen. De Coalitie tegen de Honger deelt die bekommernissen, die zowel zijn geuit door het CSM, het Mechanisme van het Maatschappelijk Middenveld en de Inheemse Volkeren voor de betrekkingen met het VN-Comité voor Wereldvoedselzekerheid, als door de Speciaal Rapporteur van de Verenigde Naties voor het recht op voedsel en sommige academici.³ Hoewel de aandacht voor de voedselsystemen welkom is, laat de manier waarop de top wordt georganiseerd en waarop de beslissingen worden genomen vrezen dat de noodzakelijke, diepgaande hervorming van de voedselsystemen zal worden afgezwakt. *“Talking about food systems is not enough. How we talk about them and with whom is what matters most”*.⁴

“We kunnen niet terug naar het normaal. We moeten ons voedselsysteem democratiseren en socialiseren. We hebben agro-ecologie nodig, we moeten lokaal produceren en consumeren en tegelijk een wereldwijde klimaatrechtvaardigheid eisen. We mogen voor ons voedsel niet afhankelijk zijn van de agro-industrie. Het wordt tijd dat de wereld de rol van de lokale voedselproductie erkent en ook de rol van vrouwen in de landbouw, aangezien 60% van de voedselproductie wordt verzorgd door vrouwen.”⁵

AANPAK VAN DE TOP: EEN TOP VAN HET VOLK?

Hoewel de top een wereldwijd antwoord wil bieden op de uitdagingen waarmee voedselsystemen worden geconfronteerd en ook een top van het volk wil zijn, vallen er veel vragen te stellen over de aanpak van deze top, zoals: wie is betrokken bij de voorbereiding ervan, wie is uitgenodigd om eraan deel te nemen en het woord te nemen? Welke mechanismen van besluitvorming worden er gehanteerd? Wie zal verantwoordelijk zijn voor de resultaten en de uitvoering ervan?

Comité voor Wereldvoedselzekerheid dreigt te worden verzwakt

Van bij het begin van het proces heeft de top verzuimd om rekening te houden met de belangrijkste bestaande instelling die zich al meer dan vijftig jaar buigt over vraagstukken in verband met het wereldwijde voedselbeleid: het Comité voor Wereldvoedselzekerheid (CFS). Sinds de

³ <http://www.ipsnews.net/2021/03/un-food-systems-summit-not-respond-urgency-reform/>

⁴ <https://foodtank.com/news/2020/03/2021-food-systems-summit-started-on-wrong-foot-it-could-still-be-transformational/>

⁵ “Voix des communautés : De la Covid-19 à la transformation radicale de nos systèmes alimentaires”, CSM, 2021. http://www.csm4cfs.org/wp-content/uploads/2020/12/FR-COVID_SHORT_11122020.pdf

voedselcrisis van 2009 is het CFS hervormd en uitgegroeid tot het belangrijkste internationale en intergouvernementele platform - dat openstaat voor iedereen - waar alle belanghebbenden zich samen inzetten om voedsel- en voedingszekerheid voor iedereen te garanderen en om het recht op voedzaam voedsel te verwezenlijken. Het CFS kent een inclusieve structuur met ruimte voor het maatschappelijk middenveld, de inheemse volkeren en ook de privésector en wordt ondersteund door een panel van deskundigen op hoog niveau (HLPE). De lidstaten van het CFS keuren relevante beleidsrichtlijnen en -aanbevelingen goed die overeenstemmen met de uitdagingen van de voedseltop. Het secretariaat van de top koos echter voor een weinig transparante aanpak met het opzetten van parallelle structuren waarbij het Wereld Economisch Forum (WEF) van meet af aan bij de voorbereidingen werd betrokken en de voorkeur werd gegeven aan individuele benoemingen. Pas nadat het maatschappelijk middenveld een jaar lang druk had uitgeoefend, werd het CFS eindelijk, en nog altijd op vrij bescheiden manier, erkend bij de organisatie van de top.

Het mechanisme van het maatschappelijk middenveld (CSM) ziet in de geringe plaats die het CFS toegewezen krijgt een manier om de toonaangevende rol van deze instelling in het wereldwijde beleid inzake voedselsystemen te betwisten en te verzwakken.⁶ Buiten het kader van het CFS werken biedt mogelijkheden om van een wit blad te vertrekken en problematiek en oplossingen te herschrijven zonder verplicht rekening te moeten houden met de stem van boerinnen, boeren en mensen die honger lijden. De UNFSS heeft dus parallel aan het CFS zijn eigen infrastructuur opgebouwd en doet maar in geringe mate een beroep op de deskundigheid en het belangrijke werk van het CFS rond voedselsystemen.

“Belgium values the work of the CFS in promoting policies based on science and evidence. We support the spreading, use and application of all CFS products and recommendations at all levels. This will help us to maximize our actions, to make real changes.”

Mededeling van mevrouw Meryame Kitir,
minister van Ontwikkelingssamenwerking van
België, tijdens de 47ste plenaire vergadering
van het CFS, op 8 februari 2021

FAO @Giuseppe Carotenuto

Wie neemt deel aan de top?

De Algemeen Secretaris gaf al van bij de start een verkeerd signaal door Agnes Kalibata, voorzitter van de ‘Alliance pour une révolution verte en Afrique’ (AGRA), aan te stellen als Speciaal Gezant voor de Top over Voedselsystemen. AGRA staat bekend als voorstander van de openstelling van het Afrikaanse continent voor hoogtechnologische teelten, commerciële zaadvariëteiten met een hoge opbrengst en intensieve landbouw. De benoeming van Agnes Kalibata stuitte op onbegrip, want zij is een onvoorwaardelijke bondgenote van de conventionele landbouw en de recepten van de groene revolutie, terwijl de wetenschappelijke consensus oproept tot een diepgaande hervorming van de voedselsystemen.

De verdere selectie van de deelnemers en leiders van de verschillende onderdelen van de top roept nog meer vragen op. De eerste benoemingen gaven de voorkeur aan voorstanders van marktgerichte technische oplossingen, die de voedselsystemen efficiënter willen maken zonder ze fundamenteel in vraag te stellen. Voor de mensen uit het maatschappelijk middenveld werd gewerkt met persoonlijke uitnodigingen, in een tamelijk willekeurig proces van *cherry picking* dat geen rekening houdt met het principe van zelforganisatie van het maatschappelijk middenveld en de erkende mechanismen die hun deelname bevorderen, noch met de eerlijke vertegenwoordiging van de groepen die het meest getroffen worden door de besprekingen, namelijk de meest achtergestelde en kwetsbare mensen die het voedsel produceren en consumeren.

⁶ <http://www.csm4cfs.org/fr/multilateralisme-et-transformation-des-systemes-alimentaires-domines-par-les-entreprises-des-visions-differentes-des-chemins-differents/>

⁷ Een adviescomité, een wetenschappelijk panel, een VN-werkgroep onder voorzitterschap van het VN-milieuprogramma, vijf actielijnen over toegang, consumptie, productie, billijke bestaansmiddelen en veerkracht en ook nog een groot aantal nationale, regionale en onafhankelijke dialogen die input moeten leveren voor de top.

⁸ “Rapport du Rapporteur spécial sur le droit à l’alimentation, Michael Fakhri”, Mensenrechtenraad, zesenveertigste zitting, 22 februari-19 maart 2021, <https://undocs.org/fr/A/HRC/46/33>.

Outputs

Door de complexe structuur die is opgezet in de aanloop naar de top, is het niet mogelijk om te weten op welke basis de elementen van de slotverklaring van de top zullen worden uitgewerkt, voor wie ze zullen gelden en hoe ze zullen worden opgevolgd en geëvalueerd.⁷ Wie zal beslissen wat zal worden beschouwd als een *game-changing solution* voor de voedselsystemen? Er is een schrijnend gebrek aan transparantie over de mechanismen voor besluitvorming. Het ruwe materiaal dat vandaag als basis dient voor de top zal in een zwarte doos verdwijnen, waaruit dan oplossingen zullen komen die zullen worden voorgesteld als relevant en geldig voor iedereen. Dit doet de vraag rijzen hoe de verschillende deelnemers of belanghebbenden bij voedselsystemen zich zullen opstellen tegenover conclusies waarover ze niet hebben onderhandeld.

Bovendien wil de top gericht zijn op oplossingen en innovaties, maar wordt niet de tijd genomen om consensus te bereiken over de op te lossen problemen. *“De organisatoren en de deelnemers aan de top hebben geen gemeenschappelijke taal of gemeenschappelijk kader voor dialoog en debat. Het is moeilijk om over oplossingen te spreken als er geen gemeenschappelijk begrip van het probleem bestaat”*.⁸ Hoe kunnen we de relevante outputs en oplossingen kiezen zonder een gemeenschappelijk kader over de fundamentele problemen die moeten worden opgelost?

Multistakeholderisme

Een mondiaal bestuur op basis van multilateralisme en inclusiviteit geeft de gemeenschap van staten de hoofdrol bij de besluitvorming en ontwikkelt mechanismen om te luisteren naar de standpunten en belangen van de verschillende belanghebbenden. In de UNFSS wordt inclusiviteit echter geïnterpreteerd via het paradigma van het *multistakeholderisme* (multistakeholder partnerschap), dat alle betrokken partijen wil betrekken bij de besluitvorming.

Multistakeholderisme is een uit de privésector overgenomen vorm van bestuur die wordt gepromoot door het Wereld Economisch Forum en die zowel binnen het VN-systeem als op andere niveaus terrein wint. Deze vorm van bestuur probeert alle personen en instellingen die met een bepaald probleem te maken hebben te betrekken bij een beleidsvormingsproces, om zo een gemeenschappelijke

aanpak uit te werken. Er bestaat geen mechanisme om het gewicht van de machtigsten te beperken of om de gedifferentieerde rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende belanghebbenden te erkennen. Deze methode is dus sterk vatbaar voor kritiek omdat ze de bestaande machtsverhoudingen reproduceert, onder het mom van inclusie van alle actoren.

Het deskundigenpanel op hoog niveau (HLPE) van het CFS waarschuwde in 2018 al voor de risico's van het multistakeholderisme (of multistakeholder partnerschap) en diens onverenigbaarheid met een mensenrechtenaanpak: *“Een andere valkuil van de multistakeholder partnerschappen is dat zij de bestaande machtsonevenwichten reproduceren en daardoor nog meer de positie van de meest invloedrijke actoren verankeren. Eén van de uitdagingen voor de partnerschappen op het gebied van voedsel- en voedingszekerheid bestaat er dan ook in om die onevenwichten in de machtsverhoudingen te onderkennen en manieren te zoeken om er iets aan te doen. In dat opzicht spelen openheid, transparantie en responsabilisering een fundamentele rol. Om de volledige participatie te garanderen van de meest achtergestelde en meest kwetsbare groepen, die rechtstreeks worden getroffen door voedselonzeekerheid en ondervoeding, is het absoluut noodzakelijk dat de meest kwetsbare partners het recht hebben en in staat zijn om zich te uiten, om hun stem te laten horen en invloed te hebben op de beslissingen.”*⁹

“My worry is if, after the summit, one of the new relationships that comes out is that the business sectors have more control over the agenda of the food systems.”

Met deze vorm van inclusie van alle belanghebbenden houdt de aanpak van de UNFSS helemaal geen rekening met belangenconflicten en het grote gewicht dat de privésector kan inbrengen om de toekomst van de voedselsystemen vorm te geven. De Speciaal Rapporteur van de Verenigde Naties voor het recht op voedsel deelt die bezorgdheid: *“My worry is if, after the summit, one of the new relationships that comes out is that the business sectors have more control over the agenda of the food systems.”*¹⁰

9 “Multi-Stakeholder Partnerships to Finance and Improve Food Security and Nutrition in the Framework of the 2030 Agenda”, HLPE 2018, p. 16.

10 <https://www.thenewhumanitarian.org/analysis/2021/4/22/what-is-the-food-systems-summit>

Dringend andere aanpak nodig

Samengevat kunnen we stellen dat er op dit moment geen enkel document bestaat dat uitlegt welke procedure de UNFSS zal volgen om de leden van het maatschappelijk middenveld of de andere actoren uit te nodigen, noch hoe de nationale en onafhankelijke dialogen de inhoud van de resultaten zullen voeden. De huidige structuur van de top slaagt er niet in om belangenconflicten te vermijden, om transparantie en de verantwoordingsplicht van de actoren te garanderen en te verzekeren dat er daadwerkelijk rekening wordt gehouden met de stem van de meest kwetsbare actoren. De bestuurlijke structuur van de top laat dus te wensen over en de benaming “top van het volk” is in dit stadium grotendeels misleidend. Om de uitdagingen van voedselsystemen aan te pakken, acht de Coalitie tegen de Honger het belangrijk dat de oplossingen passen in een sterk bestuur gebaseerd mensenrechten.

DE TOP MOET EEN MENSENRECHTENBENADERING HANTEREN

In de voorbereidende documenten zijn de mensenrechten totaal afwezig als grondslag voor de top. Nochtans zou het hanteren van een mensenrechtenbenadering het mogelijk maken om een antwoord te bieden op veel van de bestuurlijke problemen die het maatschappelijk middenveld heeft aangekaart. De erkenning van het fundamentele recht van de mens op toereikende en gezonde voeding zou de UNFSS een duidelijke doelstelling geven en ons eraan herinneren dat de top, naast het aannemen van innovatieve marktgerichte oplossingen, vooral probeert de rol van de verschillende actoren in voedselsystemen te kaderen, zodat zij allemaal kunnen bijdragen aan de verwezenlijking van het recht op voedsel.

Betrokkenheid en vermogen tot handelen. In het kader van een mensenrechtenbenadering moet een centrale plaats worden ingeruimd voor de mensen van wie de rechten niet worden gerespecteerd. Op dit moment wordt te weinig erkend dat de mensen wiens recht op voedsel voortdurend wordt geschonden een centrale plaats moeten krijgen. Als we deze actoren niet de macht, de middelen en een structuur bieden om zichzelf te organiseren en hun stem te laten horen in de debatten, zullen de machtigste actoren de debatten domineren.

“Grounding the Summit in human rights is critical because it is a framework for ensuring meaningful participation of those most marginalized and vulnerable.”¹¹

Verantwoordingsplicht en verschillende verantwoordelijkheden. De mensen die het zwaarst getroffen worden, moeten niet alleen een centrale plaats krijgen, de rechtenbenadering garandeert hen ook dat staten de verantwoordelijkheid hebben om deze rechten te eerbiedigen, te beschermen en te verwezenlijken. In tegenstelling tot een hybride coalitie van vrijwillige actoren met onduidelijke verantwoordelijkheden, zoals nu het geval is, erkent de rechtenbenadering de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van rechtenhouders, plichtdragers en derden bij de transformatie van de voedselsystemen.

De Speciaal Rapporteur van de Verenigde Naties vindt het bijzonder zorgwekkend dat het een jaar heeft moeten duren om de organisatoren van de top te overtuigen van het belang van de mensenrechtenbenadering. Hoewel die benadering onder druk van het maatschappelijk middenveld nu eindelijk wordt erkend, heeft zij geen structureel effect en zijn de kwesties in verband met participatie, macht en verantwoordingsplicht nog altijd niet opgelost.¹²

DE AGRO-ECOLOGISCHE TRANSFORMATIE VAN DE VOEDSEL-SYSTEMEN MOET CENTRAAL STAAN TIJDENS DE TOP

Het deskundigenpanel op hoog niveau (HLPE) van het CFS stelt in zijn meest recente rapport dat er zo'n belangrijke veranderingen nodig zijn dat er een radicale transformatie van de voedselsystemen moet komen.¹³ Er is een sterk beleid nodig om die diepgaande hervorming te ondersteunen, dat wordt gekenmerkt door krachtiger maatregelen om het recht op voedsel en andere mensenrechten te laten naleven; door meer regeneratieve voedselpraktijken die spaarzaam omspringen met grondstoffen; en door meer gediversifieerde netwerken voor voedselproductie en -distributie. Het HLPE wijst erop dat agro-ecologische initiatieven goede voorbeelden vormen van een radicale transformatie van voedselsystemen in hun geheel.

11 <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fsufs.2021.661552/full>

12 <http://www.ipsnews.net/2021/03/un-food-systems-summit-not-respond-urgency-reform/>

13 HLPE, 2020.

Volgens de Coalitie tegen de Honger en veel sociale bewegingen over de hele wereld vormen de agro-ecologie en haar principes de onontbeerlijke grondslag voor het opbouwen van duurzame voedselsystemen.^{14,15} Zij moeten daarom centraal staan in de debatten tijdens de UNFSS.

In de voorbereidende documenten van de top wordt de agro-ecologie gereduceerd tot één van de vele voorbeelden van mogelijke efficiëntie in de voedselproductie. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan de term regeneratieve landbouw, waarvan de inhoud gedeeltelijk geïnspireerd is op de agro-ecologie, maar die voorbijgaat aan de sociale en politieke dimensies van de agro-ecologie, die erop gericht zijn de macht en de plaats van de verschillende actoren in voedselsystemen te veranderen. Daardoor schiet de top voorbij aan de doelstelling van een diepgaande hervorming van de voedselsystemen, want daarvoor moeten de gevestigde belangen in vraag worden gesteld.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN VOOR BELGIË

We kunnen de bezorgdheden van de Coalitie tegen de Honger, die worden gedeeld door het CSM en de Speciaal Rapporteur van de Verenigde Naties voor het recht op voedsel, als volgt samenvatten:

- De top versterkt de greep van de agro-industrie, wiens belangen door sommige staten worden verdedigd.
- De top bevestigt een bestuurlijk model (het multistakeholderisme) dat de staten hun verantwoordelijkheid ontnemt om te handelen in het algemeen belang en de mensenrechten te verwezenlijken.
- De meest kwetsbare groepen die rechtstreeks belang hebben bij en getroffen worden door de gevolgen van ons wereldwijde voedselsysteem, spelen slechts een marginale rol bij het opstellen van de regels om onze voedselsystemen te hervormen.

De Coalitie tegen de Honger steunt haar leden, partners en bondgenoten die weigeren een formele rol te spelen tijdens de top als er geen passend antwoord komt voor de hierboven vermelde problemen. Zij menen dat ze *“niet op een trein kunnen stappen die in de verkeerde richting rijdt”* en eisen dat de top een volledig andere koers kiest. Maar de Coalitie steunt ook al degenen die beslist hebben om van binnenuit de hierboven beschreven zorgen en ongerustheid naar voren te brengen.

Voor de Coalitie tegen de Honger is het van essentieel belang dat zowel buiten als binnen de top de volgende drie eisen worden gesteld:

1. Stel het recht op voedsel centraal in alle discussies en kies een model dat een openbaar bestuur van voedselsystemen mogelijk maakt, verenigbaar met een mensenrechtenbenadering.
2. Erken agro-ecologie en haar principes als het paradigma voor de hervorming van de voedselsystemen. Zij moeten centraal staan in de debatten en oplossingen om de voedselsystemen te hervormen.
3. Het CFS is de legitieme internationale en intergouvernementele instelling voor een inclusief beleid inzake de voedselsystemen en moet een centrale rol krijgen bij de bespreking van de resultaten van de top en de uitvoering ervan.

We vragen ook aan België om die drie boodschappen door te geven.¹⁶ En om dat te doen in alle fora waarin de UNFSS aan bod komt: tijdens de voorbereidende top van juli, binnen de werkstromen die België volgt, tijdens de top, maar ook erna. Buiten de UNFSS zelf moet België deze drie eisen ook uitdragen in alle relevante internationale fora, zoals binnen het CFS en de drie agentschappen van de Verenigde Naties in Rome (FAO, IFAD, WFP), maar ook in de fora over onderwerpen die intrinsiek verbonden zijn met de voedselsystemen, zoals de COP26 over het klimaat en de COP15 over de biodiversiteit.

¹⁴ “Agro-ecologie is tegelijk een wetenschap, een geheel van praktijken en een sociale beweging, gekenmerkt door het toepassen van ecologische principes in de landbouw en een regeneratief gebruik van natuurlijke hulpbronnen en ecosysteemdiensten, die voorrang geeft aan sociaal rechtvaardige voedselsystemen waarin de mensen kunnen kiezen welk voedsel ze consumeren en hoe dat is geproduceerd.” HLPE, 2019.

¹⁵ “Steun aan de agro-ecologie om de voedselsystemen te hervormen”, Nota van de Coalitie tegen de Honger, 2021.

¹⁶ België heeft geen nationale dialoog georganiseerd in voorbereiding van de top.

coalitie **tegen de honger**
coalition **contre la faim**

WWW.COALITIETEGENDEHONGER.BE

©FAO @Giuseppe Carotenuto

CONTACTEN

Deze nota werd voor de Coalitie tegen de Honger opgesteld door:

- **François Grenade (Iles de Paix)**
- **Fairouz Gazdallah (Solidagro)**

Opmerkingen en proeflezen:

- **Thierry Kesteloot (Oxfam-Solidarité)**
- **Florence Kroff (Fian)**
- **Suzy Serneels (Broederlijk Delen)**
- **Amaury Ghijselings (CNCD-11.11.11.)**
- **Eloïse de Keyser (SOS-Faim)**